
A felvidéki lelkészutánpótlás helyzete a reformátusok számarányának alakulásában, 2009-től napjainkig

The situation of pastoral supply in the Highlands
in the development of the number of Reformed,
from 2009 to the present

Somogyi Alfréd¹

Beérkezett/Received: 2024.12.16.

Lektorálva/Reviewed: 2025.01.28. / 2025.02.10.

Elfogadva/Accepted: 2025.02.20.

DOI: 10.36007/teofor2025.1.114-134

Abstract: The study is based on census data on Hungarian Reformed Christians in Upper Hungary. It draws partly on state census data and partly on the church's own data. On this basis, it determines the number of Reformed pastors needed to meet demand. According to church data, there is already a shortage of pastors in the Reformed Christian Church in Slovakia, which cannot be compensated for by state-recognized theological training. However, the gradual decline in the number of Hungarian Reformed Christians does not mean that fewer pastors are needed. The decline in population is not yet so significant that it would lead to the mass depopulation of congregations and parishes.

Keywords: Reformed, population, church membership, pastoral training

¹ Dr. Somogyi Alfréd, a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara habilitált docense, református lekipásztor, somogyia@uj.sk

Bevezetés

Húsz évvel ezelőtt, a Selye János Egyetem létrejöttékor, a Calvin János Teológiai Akadémia immár 10 éve képezte a magyar református lelkészeket Szlovákiában. A CJTA-ból transzformálódott a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, ami akkor azt jelentette, hogy ennek a karnak voltak – már az indulás évében is – felsőbb évfolyamos hallgatói, valamint végzősei is. Ez pedig azzal járt, hogy a Református Teológiai Kar akkreditációs anyaga készen volt, ennek figyelembe vételével is döntött 2023. október 23-án a szlovák parlament a magyar egyetem létrehozásáról.

Azért elevenítem fel ezeket a történelmi tényeket, mert világossá tesz, hogy a református egyház óriási hangsúlyt fektetett a lelkészutánpótlásának biztosítására.

Egy kis történelmi kitekintés

A Csehszlovákia létrejötte, majd a trianoni békediktátum elfogadása után, a felvidék elcsatolt reformátussága itt maradt lelkész- és tanítóképző intézet nélkül. Magyarországi teológusok nem kaptak működési engedélyt a csehszlovák államtól, így az elcsatolt egyházrész, maga kellett, hogy megoldja a lelkészutánpótlását. Így nyílt meg 1925-ben Losoncon, a losonci református teológiai akadémia, később szeminárium, Csehszlovákia egyetlen magyar nyelvű felsőoktatási intézménye. A visszacsatolásig, pontosabban 1939. január 1-ig működött, s a fennállása 14 éve alatt mintegy 110 lelkészt adott az egyháznak.

A kommunizmus évtizedei alatt Prágában és Pozsonyban volt lehetőség teológiát tanulni, a prágai Husz fakultáson, illetve a pozsonyi evangélikus teológián. Majd a rendszerváltás után, egyházunk vezetői ismét úgy gondolták, szükség van egy saját teológiára, így nyílt meg 1994-ben Komáromban a Calvin János Teológiai Akadémia, a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara elődintézménye.

Bevezetés

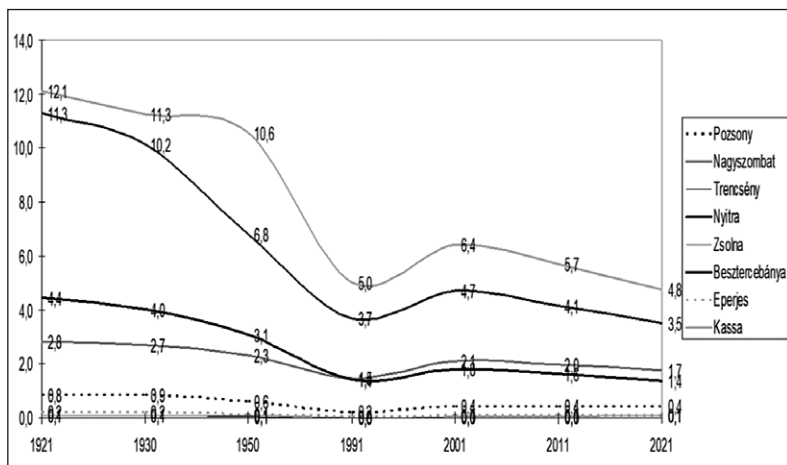
A felvidéki reformátusság még mindig magyar többségű. 100 évvel ezelőtt ez az arány 98%-ot jelentett, ma különböző számítások vannak. Van olyan, hogy 85-15%-os a magyar-szlovák arány a református egyházon belül, de találkoztam már 74-26%-os aránnyal is, ami igaz, nem egyházi adat volt.

A népszámlálások azt mutatják, hogy a reformátusok aránya a felvidéki magyarok között 25-26%. A 2001-es népszámlálás során 109.735 ember vallotta magát reformátusnak. A 2011-es népszámlálás már csak 98.797 reformátusról adott hírt, s a legutóbbi, 2021-es népszámlálás szerint 85.271 fő vallotta magát reformátusnak Szlovákiában². A fogyatkozás az első tíz évben 10.938 fő, a második 10 évben 13.526 fő volt.

Az utolsó – békeidős – népszámlálás, amihez viszonyítani tudunk, 1910-ben volt. Majd Csehszlovákia időszakában volt 2 census a II. világháború előtt és 4 a kommunizmus éveiben. A rendszerváltás óta pedig ugyancsak 4 népszámlálásunk volt, de igazából csak a 2001-es óta vannak releváns adataink a reformátusokról. Korábban ugyanis nem volt olyan válaszadási lehetőség, hogy „református”, még a 91-es kérdőíveken sem.

A szociológusok mégis tudtak számolni, voltak becsült adatok. S ha ezekből indulunk ki, akkor megállapítható, hogy 100 év alatt az akkori országos 4,8%-os arányunk (1921-ben) 1,6%-ra harmadolódott (2021).

² A hivatkozott szám adatok a Szlovák Statisztikai Hivatal által közzétett 2001. évi, 2011. évi és 2021. évi népszámlálási adatokból vannak idézve.

1. ábra³(Református felekezetűek arányának változása Szlovákia területén 1921 és 2021 között)

Ha a jelenlegi szlovákiai megyerendszerre vetítjük ki a lélekszámunk alakulását, akkor, világosan látható, hogy a magyarok lakta megyékben vannak a nagy változások. Kassa megyében a kommunizmus évtizedei okozták a jelentős létszámcsökkenést. Nyitra megyében azonban a II. világháború után indult meg a látványos lejtmenet, hiszen itt tizedelte leginkább a deportálás, a kitelepítés és a lakosságcsere a magyarokat, így a magyar reformátusokat is. A jelenlegi Nyitra megye területén van az egyházi Barsi egyházmegyénk és a Komáromi egyházmegyénk. Hasonló a helyzet a Gömöri egyházmegyénkben is, vagyis a Besztercebányai kerületben és ugyanez a tendencia látható a Nagyszombati kerületben, ami a Pozsonyi egyházmegyénket érinti. Érdekes, hogy az Eperjesi régióban, ahol a szlovák gyülekezeteink éltek, ott nem annyira szembetűnő a létszámcsökkenés, főleg nem a háború utáni években.

Nem árt tisztázni, hogy milyen adatokból is dolgozunk? Egyfelől a már említett népszámlálási adatokból, másfelől pedig saját, egyházi

³ Köszönöm Gyurgyik László szociológusnak a szakmai segítségét és azt, hogy hozzájárult az általa készített két grafikon – az 1. és a 4. számú ábra – ezen tanulmányomban történő felhasználásához.

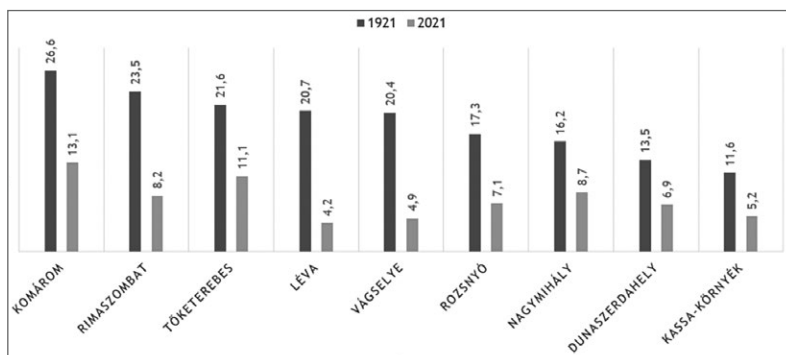
adatokból. Itt mondok köszönetet Gyurgyík László szociológusnak, volt kollégánknak, aki a népszámlálási adatok alapján készített ábráit a rendelkezésemre bocsátotta. A református egyházban mindig is volt valamiféle gyülekezeti adatszolgáltatás. A lélekszámot minden évben saját felmérés szerint is tudta aktualizálni az egyház. 2010 óta azonban tudatosan kéri be az egyházi központ – a Zsinati Iroda – az egyházközi szintű adatokat. Jöjjön egy kis metodika:

Az egyházi adatok a lélekszáma, az istentiszteletek és egyéb gyülekezeti alkalmak éves számára, látogatottságára, nyelvi változatára kérdeznek rá, megvannak az éves anyakönyvi adataink: keresztelesek, konfirmációk, házasságkötések és temetések száma (ezeknél tudjuk a férfiak és nők, gyerekek és felnőttek arányát), vannak hitoktatási adataink: hány iskolában hány református hittanost érünk el az adott évben és vannak ingatlanokra vonatkozó kérdések, amelyek évről évre vajmi keveset változnak.

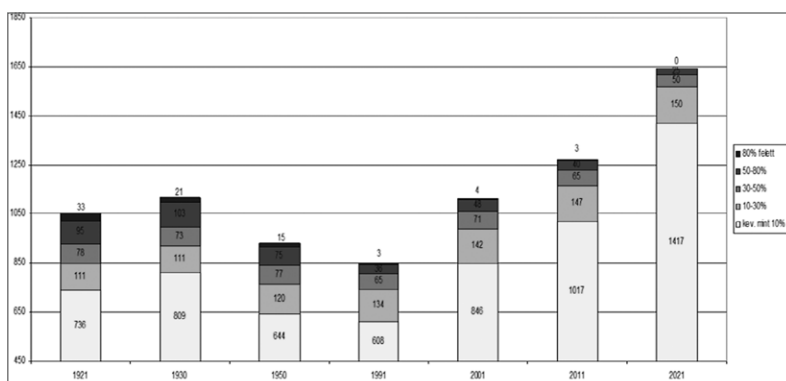
2. ábra (Reformátusok számának alakulása a népszámlálási adatok alapján)

A fenti ábrán, a számok alapján, folyamatos csökkenést látunk a reformátusok lélekszámában. Amit ez az ábra mutat az országos népszámlálási adatok alapján, azt nézzük meg járásokra bontva is.

3. ábra (Reformátusok aránya a jelenlegi járáások területén 1921-ben és 2021-ben)

A 3. ábrán azt látjuk, hogy a magasabb oszlopok az 1921-es adatokat mutatják, az alacsonyabbak pedig a 2021-es adatokat. Azt látjuk, hogy 100 év alatt hozzávetőleg felére csökkent a járáásokban a reformátusság aránya. Van ahol jóval több, mint a felére: látjuk a Lévai- és a Vágszelyei járást, és megint a barsi kitelepítések, majd utána a mesterséges szlovák betelepítés juthatnak az eszünkbe, ami nem megfelelt, hanem ötödölte a reformátusok számarányát az adott járáásokban.

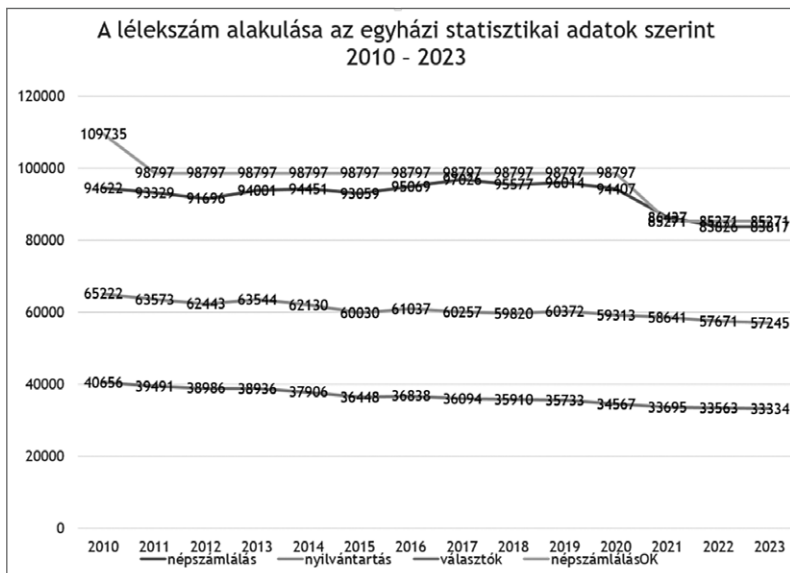

4. ábra (Helységek száma a reformátusok aránya szerint 1921 – 2021)

A 4. ábra arról árulkodik, hogy bő 100 évvel ezelőtt 33 olyan felvidéki település volt, ahol szinte kizárólag reformátusok laktak. A felekezetik arány, településen belül meghaladta a 80 %-ot. 1951-ben még mindig volt 15 ilyen város vagy falu. A rendszerváltás óta azonban – kis hullámzással, de – mára eltűntek a dominánsan református települések. Jól látható, hogy 10-30% és a 30-50% közötti arány az nagyjából változatlan, de látványosan szórványosodunk. Míg 1921-ben 736 településen voltunk 10% alatti arányban, mára ez a szám 1417, vagyis megduplázódott a szórványlétszámú településeink száma.

Egyházi adatok

Még azt sem mondhatjuk, hogy az állami statisztikák akarattal ellenünk dolgoznak, ugyanis a lassú, de stabil fogyatkozást a saját egyházi adataink is alátámasztják. El kell mondanom, hogy az egyházban háromféle nyilvántartást vezetünk. Az első, a népszámlálási adat. Ezt minden településen lehet tudni. A lelkész ezt évről évre csak átírja, legalábbis jobb esetben (majd látni fogjuk, hogy ez az ért nem ennyire egyszerű...). A másik a gyülekezeti nyilvántartás, ami azt jelenti, hogy maga a gyülekezet hány lelket tart számon az adott településen: vagyis szerintünk hányan vagyunk reformátusok a faluban? Vannak helyek, ahol ezt hasra ütve állapítják meg, vannak gyülekezetek, ahol 5-10 évente egyszer, házról házra járnak, és évente aktualizálják a számot. És a harmadik adat a választó névjegyzék szerinti szám. Ez a leginkább releváns, mert ez azoknak a felnőtt aktív egyháztagoknak a száma, akik hozzájárulnak az egyház fenntartásához és aktív gyülekezeti életet is élnek. Természetesen ez a harmadik szám a legkisebb a három adat közül.

5. ábra (Lélekszám alakulása a népszámlálás, az egyházi nyilvántartás és a választók száma szerint)

A legfelső két vonal a népszámlálási adatot mutatja. Az egyik az állami adat, ami ugye 10 évig nem változik, a másik az, amit minden évben bekérünk a lelkési hivataloktól. Ez – érdekes módon – változik, pedig ugyanannyinak kellene lennie. Egyetlen magyarázatom van rá: a lelkészek nem ugyanazt a számot adják meg évről évre. Érdekes, hogy mindig „alákalibrálunk”, csak 2021-ben jött ki több református – szerintünk – mint a tényleges népszámlálási adat.

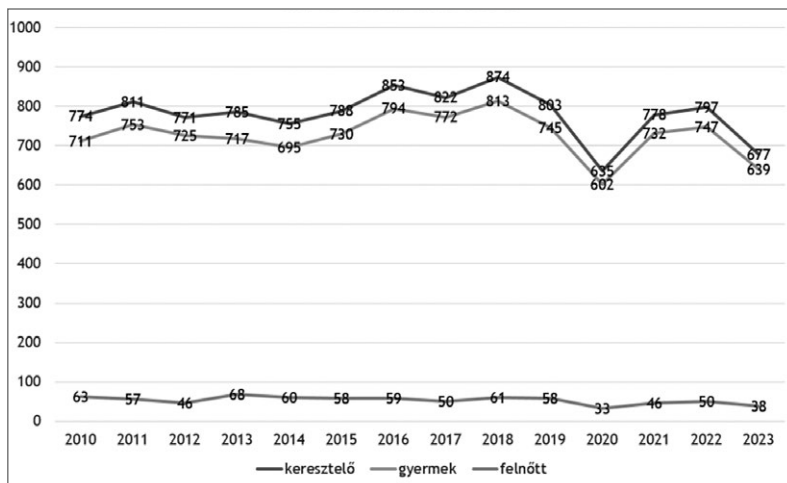
A középső vonal a saját, egyházi nyilvántartásunkat mutatja. Van benne némi hullámváz, de a csökkenő tendencia – sajnos – egyértelmű. És ugyanez a helyzet a választók számának alakulásával is, vagyis a legalsó grafikonnal.

Ha ezeket az adatokat értelmezni szeretnénk, akkor az első megállapítás, hogy 15 év alatt 7.977 fővel csökkent a saját nyilvántartásunk szerinti reformátusok száma és 7.322 fővel a választóink száma. A két szám, arányosnak tűnik, de sajnos nem az. 15 évvel ezelőtt a

nyilvántartásunk szerinti reformátusok 62,33 %-a volt választójogú egyháztag. Ez 2023-ban más csak 58,23 % volt. Vagyis a választók száma – az aktív egyháztagok száma – gyorsabban csökken.

Ha ezeket a létszámcsökkenési adatokat kézzelfoghatóbbá szeretnénk tenni, akkor első lépésben állapítsuk meg, hogy összegyházi átlagszámítás szerint egy átlagos gyülekezet 105 lelkes. Egy magyar átlagos gyülekezet 116 lelkes és egy átlagos szlovák gyülekezet 86 lelkes. Hangsúlyozom, ez csak matematikai átlagszámítás. A 15 év alatti veszteségünk akkora, mintha eltűnt volna összegyházi szinten az átlagos gyülekezeteink 22 %-a, vagy minden 4. átlagos magyar gyülekezet, vagy a szlovák gyülekezetek másfélszerese.

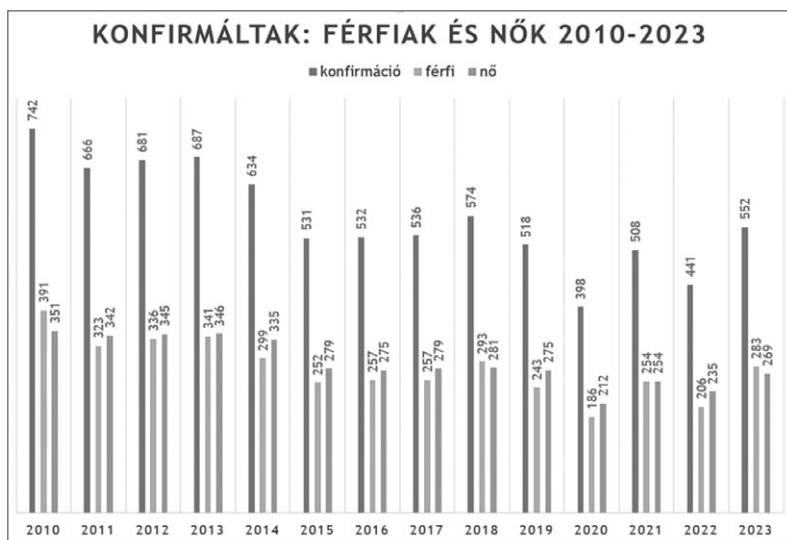
Ennek a csökkenésnek az okait a demográfiai adottságainkban és a nemzedékek közötti különbségben kell keresnünk. Itt az ideje, hogy megnézzük az úgynevezett anyakönyvi adataink alakulását. Kezdjük a keresztelőkkel.

6. ábra (Keresztelők száma 2010 és 2023 között)

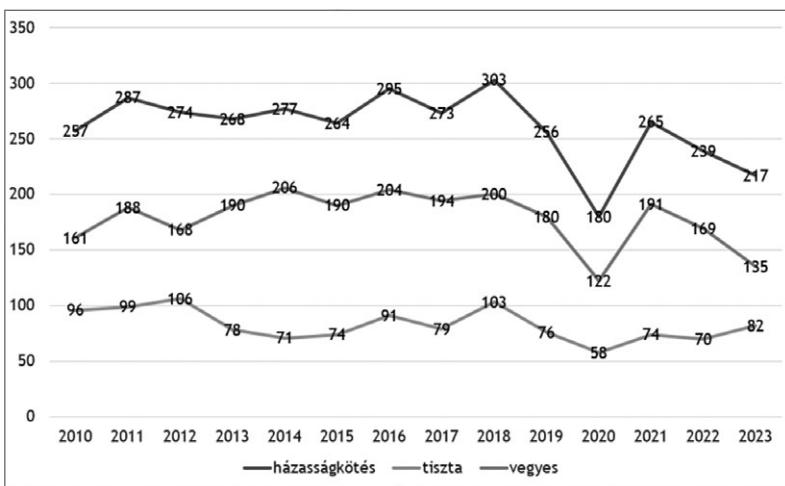
Ami szembetűnő, hogy a Covid-19 éveiben volt a mélypont, ami érthető. A tiltások és többszöri templombezárások sorában a 2021-es év példátlanul számított, ugyanis egyházmegyéktől – vagyis régi-

óktól – függően, 2021 elején legalább 112 napig voltak folyamatosan bezárva a templomaink. Ami viszont érdekes, hogy a tavalyi 677 keresztelővel megközelítettük a covid negatív rekordját, ami csak a születések alacsony számával tudunk magyarázni.

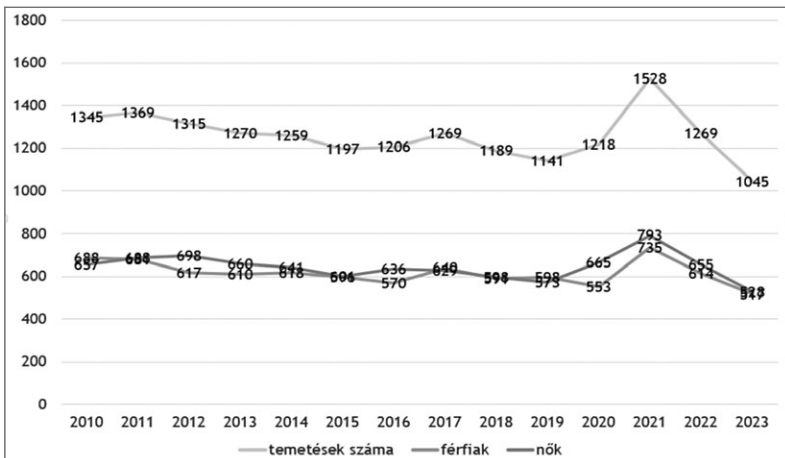
7. ábra (Konfirmáltak száma 2010 és 2023 között)

A konfirmációk esetében is látható a covidos mélyhullám, de a tavalyi adatok azt mutatják, hogy a konfirmációval visszaálltunk az utóbbi 10 év gyakorlatára.

8. ábra (Házasságkötések száma 2010 és 2023 között)

A házasságkötések grafikonja kísértetiesen hasonlít a keresztelős adatokra. A covid utáni helyreállási tendencia – úgy látszik, hogy – tavaly megtört és 2023-ban csupán 13 házasságkötéssel volt több országos szinten, mint a covid mélypontján, 2020-ban.

9. ábra (Temetések száma 2010 és 2023 között)

A temetések számának alakulása kapcsán két megjegyzésem lenne. Az első, hogy akik azt állítják, hogy nem volt Covid, vagy nem volt halálosan veszélyes a világjárvány, azoknak felhívom a figyelmét a temetések számának 2021-es megugrására. Ezt nem tudjuk mással magyarázni, mint a járvány áldozataival. 160 temetéssel több szolgálat volt 2021-ben egyházunkban, mint az utóbbi 15 év legtöbb temetését mutató 2011-es esztendőben. A másik megjegyzésem, a tavalyi rekord: 15 év viszonylatában 2023-ban volt a legkevesebb temetés egyházunkban. Ennek két magyarázata lehet, az egyik, hogy kevesebben hunytak el, a másik, hogy kevesebb gyászoló család vette igénybe az egyház szolgálatát, mint korábban, hozzátartozója eltemetése alkalmával. Szlovákiában, 2023-ban, 54.000⁴ személy halt meg, ami 1991-től átlagosnak mondható, a Covid évek kivételével. Vagyis 2023-ban nem halt meg kevesebb ember az országban, mint máskor. Okkal feltételezhetjük, hogy ez a reformátusok lakta régiókban is így volt. Vagyis a második magyarázat tűnik helytállóbbnak, kevesebben választották az egyházi temetést.

A létszámcsökkenésünk gyökereit az egyháztagok körösszetételében kereshetjük. Mivel ilyen jellegű egyházi adataink nincsenek, a 2011. évi országos népszámlálási adatokra tudunk csak hagyatkozni.

⁴ Adatforrás: https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/inf_sprava_detail/2ad0bb78-62e1-4f91-b073-fedd3bd4fa2/!ut/p/z1/tZRNk5pAEIZ_yx48wjQMOMnuaFAZakQikH3NJgYaqBVyYhTW_PmPFHMXG3VQqc2Goed6m--0eEENrxIqgyXYBz8oiOlj3Det9dYIFBwNFBxjYgKzxZO6Yw5Fq-F20ugboYKmcRRxPmbiuMVE0xMTx0p79PDbIqgHLceb-krp4OvqlvwVg_G96AbCr9BzvGayFPjO8saaA9j7_dwC7X_8SMcS2BT_yFG3KsA5Sqd5LWZFIwZ53QGzKKhduNkUs1ccqaE4daOqY78VTDSIIQ0Klnhorkpb0FSkEgqUkjiIcRloSJOo5_HGbrWjzIXrlqF_ncuDG0kHo2W-OXTfUJxdgNJ-pel8zhp-9LyPh2FClc7ungtf7AIBYAYaGbmREBqC20QVLN32v72IMOr4Ad9Jkd8cC4wfAQkMbYRSSaZRC0KrJ4hb5xb19BzT_yz6YgMaPRkfcrozbywvTxQCVBY_foFr_jwkS31Gr6XC6ExUEPD2HLtH6Q1JRQxbmcervNZZAJJYAJoZqq9XtdYb1IrBchpiJwFSdxFVfyayX-GSnnx_pTBzrQtq28K8vdIZbT1w78SZGWtaj7CkTH3Bcrp_gk7b1nz_w-cCrJRTk94cNof3r6AXRa3II!/?d/z/d5/L2dBISeVZ0FBIS9nQSEh/

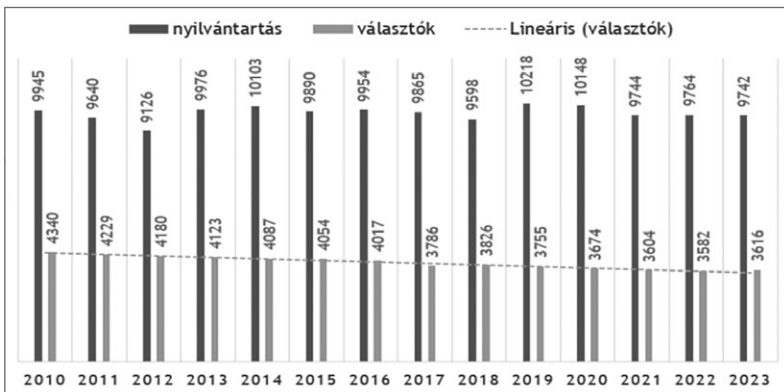
	0-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
ff	6 448	2 855	3 375	3 747	3 836	3 638	6 473	7 396	4 767	2 768	1 145
nő	6 185	2 626	3 279	3 782	3 716	3 608	6 751	8 336	6 447	4 941	2 669
össz	12 633	5 481	6 654	7 529	7 552	7 246	13 224	15 732	11 214	7 709	3 814

1. táblázat⁵ (Reformátusok korösszetétele
a 2011-es népszámlálás alapján)

Az adatok kiegyensúlyozott korösszetételt mutatnak, de az önálló egyháztagek zöme az ötven fölötti korosztályból kerül ki. Érdeemes lenne egy olyan egyházi mérést végezni, hogy ezeknek a korosztályoknak a képviselői, mennyire vannak jelen a református egyház, pontosabban az egyes konkrét gyülekezetek életében? Okkal feltételezzük, hogy az idősebb korosztályokban nagyobb ez az arány.

A másik ok, az egyes vidékek mentalitása, egyházhoz való viszonya. Ezt sem nagyon kutattuk eddig, de ha megnézzük egyházmegyei bontásban a lélekszámunk alakulását, abból néhány következtetést le tudunk vonni.

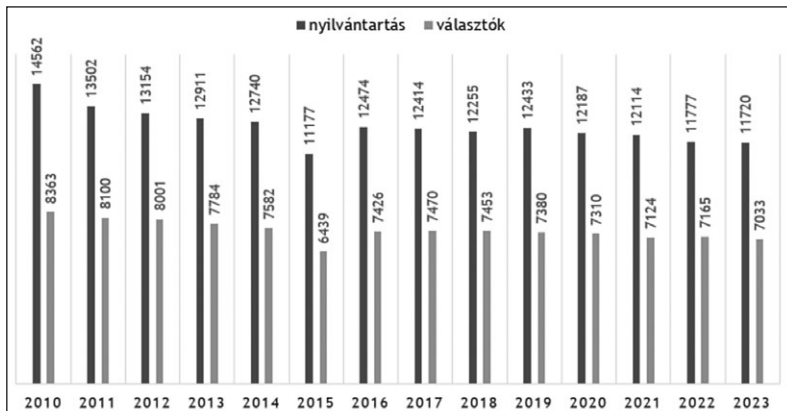
Pozsonyi egyházmegye:

10. ábra (Pozsonyi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

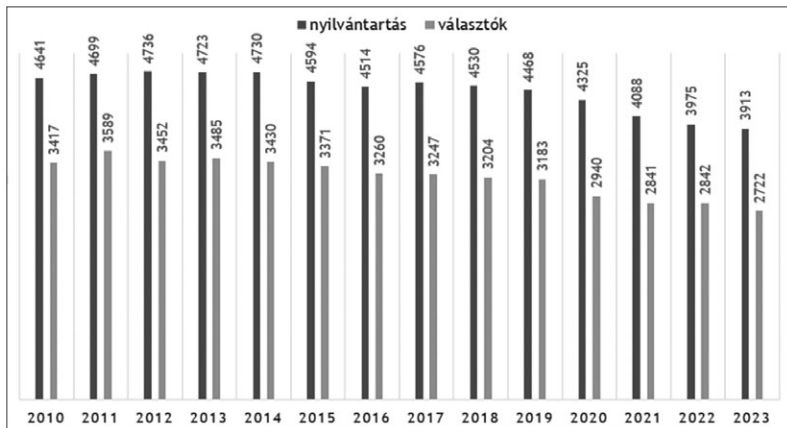
⁵ Adatforrás: <https://census2011.statistics.sk/tabulky.html>

Komáromi egyházmegye:

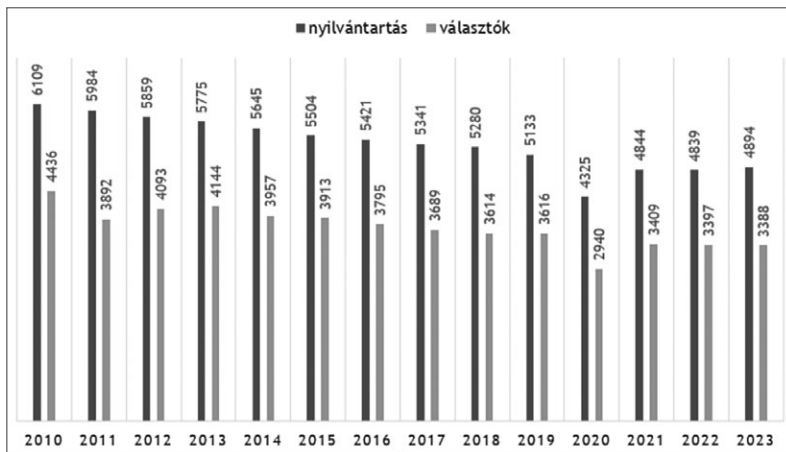
11. ábra (Komáromi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Barsi egyházmegye:

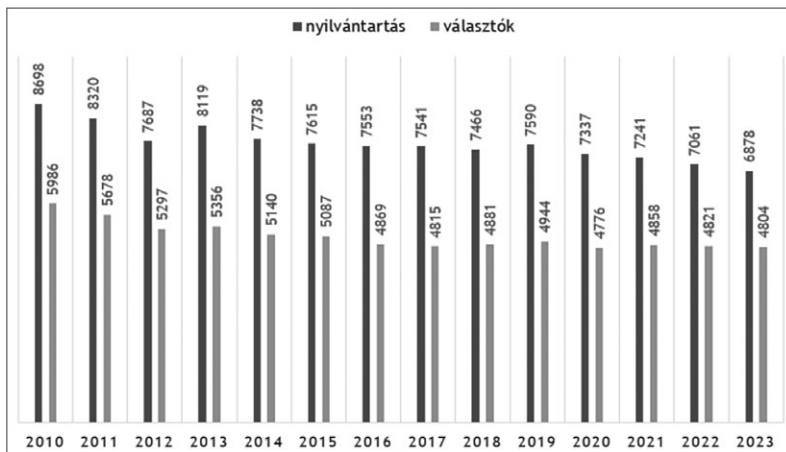
12. ábra (Barsi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Gömöri egyházmegye:

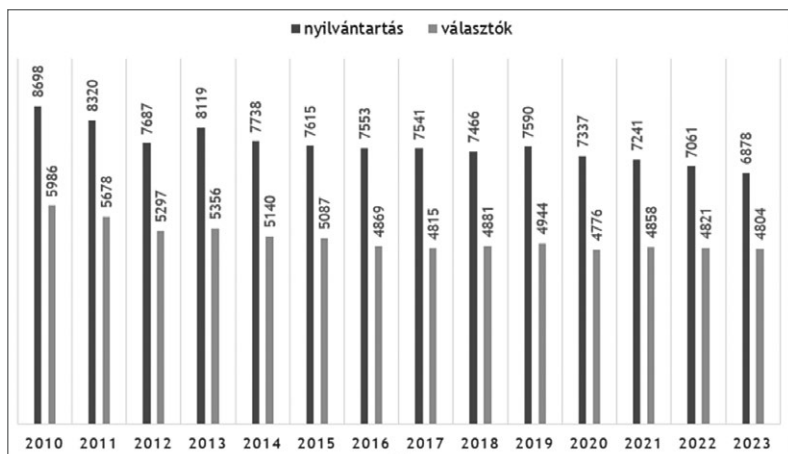
13. ábra (Gömöri egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Abaúj-tornai egyházmegye:

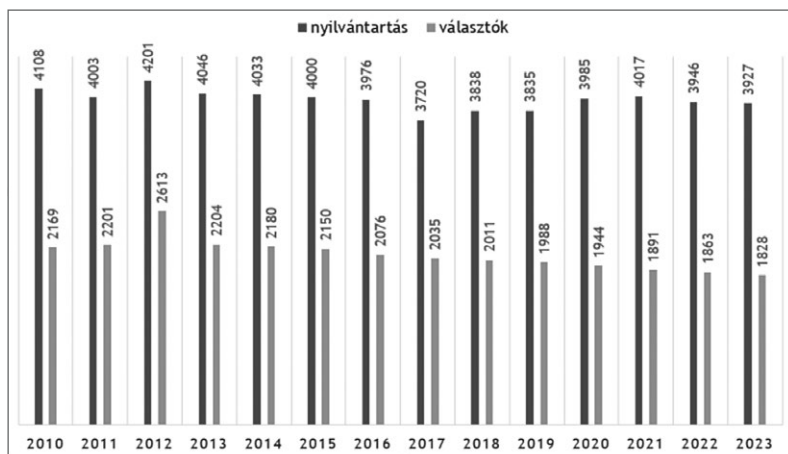
14. ábra (Abaúj-tornai egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Zempléni egyházmegye:

15. ábra (Zempléni egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Ungi egyházmegye:

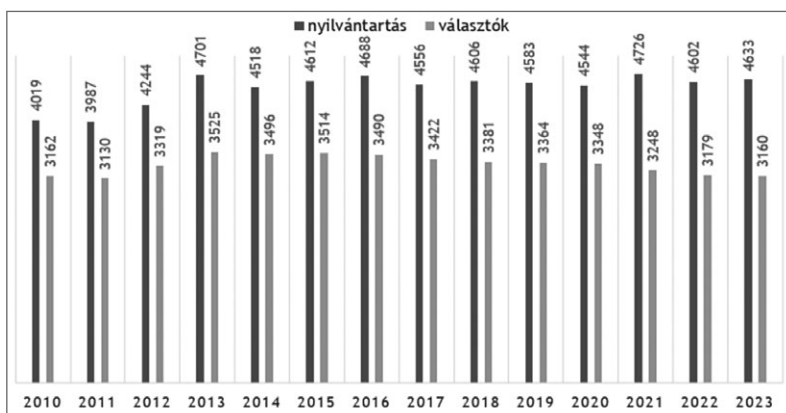
16. ábra (Ungi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Nagymihályi egyházmegye:

17. ábra (Nagymihályi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

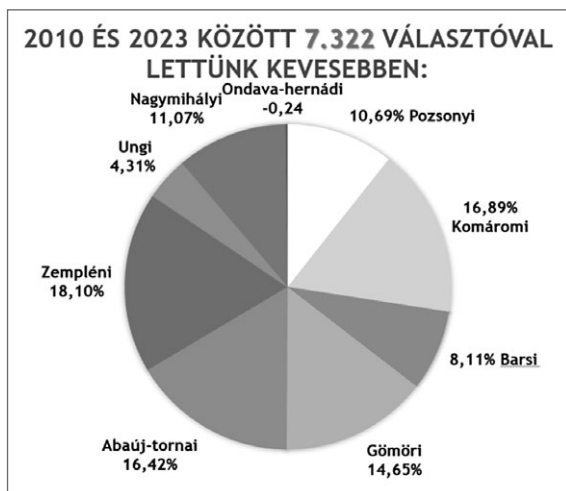
Az Ondava-hernádi egyházmegye:

18. ábra (Ondava-hernádi egyházmegye lélekszámának alakulása 2010 -2023)

Ha ezeket az adatokat megpróbáljuk értelmezni, akkor nyilvánvaló, hogy a Pozsonyi egyházmegyében legnagyobb a különbség a „nyilvántartás” és a „választók” száma között. Az Ondava-hernádi egyházmegyében a legkisebb a különbség a „nyilvántartás” és a „választók” száma között, vagyis az itt élő református közösségekre jellemző leginkább az, hogy aki reformátusnak vallja magát, az jelen is van a gyülekezete életében. Továbbá azt a következtetést is levonhatjuk, hogy kelet felé haladva, kisebb a különbség a „nyilvántartás” és a „választók” száma között, vagyis kelet felé haladva, valamivel erősebb a reformátusok gyülekezetükhöz való kötődése. Mérések nincsenek rá, adatokkal nem tudjuk alátámasztani, de az egyházban nyilvánvaló, hogy a keleti és a nyugati régiókban más a reformátusságunk mentalitása. A történelmi „dunántúliség” és „tiszáninneniség” még mindig érezhető. Az egyházmegyei számokban is fogyatkozást láttunk, aminek leginkább az „utánpótlás hiánya” lehet az oka. Magyarul: a nagymama helyére nem ül be a gyermeke, vagy az unokája a templompádba.

Választójogú egyháztagok fogyatkozása

19. ábra: (Egyházmegyek része a „fogyatkozásban”)

A 15 éves fogvatkozásunk sem homogén és nem arányos. Egyházmegyénként más-más mértéket mutat. A legnagyobb arányú fogvatást a Zempléni egyházmegyében tapasztaljuk, majd a Komáromi és az Abaúj-tornai egyházmegye fogvatkozott meg 16%-nyival. A Gömöri- a Nagymihályi- és a Pozsonyi egyházmegye van még 10% fölötti fogvatkozással. Mindez az iménti feltételezést támasztja alá, hogy az egyház iránt elkötelezettebb régiókban nagyobb mértéket mutat a fogvatkozás. Ez azért van így, mert ezeknek a vidékeknek a reformtusai „templomosabbak”. Ugyanakkor a nemzeti jellegzetességeinket is figyelembe kell vennünk.

A magyar és a szlovák reformátusok nem ugyanolyan mértékben fogvatkoznak. Itt rá kell mutatnunk az egyházban is jelen lévő asszimilációra. Az elszlovákosodó közösségeink a magyar nemzet és a magyar reformátusság számára veszteséget jelentenek, de a szlovák reformátusság számára nem. A nyelvhatáron lévő gyülekezeteinkben megfigyelhető volt az utóbbi 30-35 évben, hogy nemzeti identitást és nyelvet váltott, de vallást, azt nem. Vagyis magyar reformátusból szlovák református lett. Az elején említettem, hogy 100 évvel ezelőtt, tájainkon a reformátusok 98%-a magyar ember volt és 21%-nyi szlovák reformátust tartottak nyilván. Ez az arány 2023-ban, az egyházi adataink szerint az alábbiak szerint alakult: népszámlálási adatok alapján: 84% magyar és 16% szlovák; nyilvántartás szerint: 85% magyar és 15% szlovák; választók száma alapján: 84,5% magyar és 15,5% szlovák.

Látjuk a jelenlegi viszonyainkat és a tendenciákat. Hogy lehet mindehhez odailleszteni a lelkészképzést és a lelkészutánpótlást? Jelenleg a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház lelkészi karának több mint a fele, már komáromi teológus. Vagy nálunk a Református Teológiai Karon, vagy a jogelődünknel, a Calvin János Teológiai Akadémián tanultak a szolgatársak. Amikor 1994-ben elindult a saját lelkészképzésünk és 1999-ben megtörtént az első végzős évfolyam – az úgynevezett aranygyapjasok – kibocsátása, azt mondogatták soka az egyházban, hogy itt előbb-utóbb annyi lelkész lesz, hogy Dúnát lehet majd velük rekeszteni.

egyházmegye	lelkészi állások száma	egyházközségek száma	lelkészek száma	üres lelkészi állások
Pozsonyi	23	28	29	0
Komáromi	28	33	36	0
Barsi	21	46	21	2
Gömöri	17	51	23	2
Abaúj-tornai	22	44	22	4
Zempléni	20	37	21	3
Ungi	14	17	11	3
Nagyimihályi	15	25	9	6
Ondava-hernádi	23	35	15	8

2. táblázat (Betöltött és betöltetlen lelkészi állások a SZRKE-ban 2024. novemberi állapot szerint)

Ehhez képest, már jelenleg is érezhető lelkészhiánnyal küzd az egyházunk. Jelenleg 28 lelkészi állás nincs betöltve, ami a 183 lelkészi állásunknak a 15%-a. A legrosszabb a helyzet a szlovák egyházmegegyekben, illetve Abaújban, Zemplénben és Ungban. Ez az adat a jelenlegi helyzetről szól. De ha megnézzük, hogy hogyan alakul majd a lelkészutánpótlás dolga az előttünk álló években, akkor az elgondolkodtató lesz.

A lelkészeink 70 éves korukig szolgálhatnak. A következő 8 évben 19 lelkészünk fogja elérni a lelkészi nyugdíjkorhatárt. Legalább az ő helyükre kellene kiképeznünk a jövő reformtus lelkészeit a karunkon. Mi nem látunk előre 8 évre, csak négyre és még azt sem látjuk tisztán. Az biztos, hogy – ha nincs lemorzsolódás, akkor – 2029-ig 18 végzős teológusunk lesz, közülük 10 felvidéki illetőségű, tehát nem fog hazamenni Magyarországra, vagy Erdélybe, hanem – elméletileg – itt fog szolgálatba állni. Ez még mindig csak a fele a szükségletnek.

Végkövetkeztetés:

A fenti adatokat és tendenciákat megszíelve, nem leállni kell és temetni az egyházat, nem redukálni a lelkészképzést, hanem most kell igazán ráerősíteni, mert az egyre nagyobb felekezet nélküli tömeget meg kell szólítani Isten ígéjével, Jézus Krisztus evangéliumával. A magyar közösségünk ezzel tud leginkább védekezni, mert az egyházban nemcsak önmagát szervezi, hanem Isten oltalmában és megtartó, gyarapító áldásában is bízhat. Ez ad erőt a lelkészképzés végzéséhez és ez kell, hogy megerősítsen bennünket nemzetközösségünk iránti felelősségvállalásunkban is.